

17/11/2025

Ο Μητροπολίτης Πατρών στα εγκαίνια του έργου αποκατάστασης του Ρωμαϊκού Ωδείου

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Πατρών](#)

Η Υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη εγκαινίασε, στην Πάτρα, το έργο ανάδειξης, αποκατάστασης, συντήρησης, διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου και φωτισμού του Ρωμαϊκού Ωδείου.

Στην τελετή παρέστησαν ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρών κ. Χρυσόστομος, ο υφυπουργός Πολιτισμού Ιάσων Φωτήλας, ο Περιφερειάρχης Δυτικής Ελλάδας Νεκτάριος Φαρμάκης, ο Δήμαρχος Πατρέων Κωνσταντίνος Πελετίδης, η Γενική Διευθύντρια Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Ολυμπία Βικάτου, η Προϊσταμένη της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, Ιωάννα Φαναριώτου, η Προϊσταμένη της Εφορείας Αρχαιοτήτων Αχαΐας, Αννίτα Κουμούση και υπηρεσιακά στελέχη του ΥΠΠΟ.

Το εμβληματικό μνημείο, του 2ου αιώνα μ.Χ., το οποίο δεσπόζει, στο ιστορικό κέντρο της πόλης, αποδίδεται αποκατεστημένο στους κατοίκους της και στην αρχική του χρήση. Πρόκειται, μάλιστα, για το μόνο αντίστοιχο οικοδόμημα στην ελληνική επικράτεια, με αποκατεστημένη και αναστηλωμένη τη σκηνή του.

Το έργο υλοποιήθηκε από το ΥΠΠΟ, διά της Εφορείας Αρχαιοτήτων Αχαΐας, με πόρους από το ΕΣΠΑ «Δυτική Ελλάδα» 2014-2020 και 2021-2027 της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, συνολικού προϋπολογισμού 1.410.000 ευρώ. Το μνημείο, στον αστικό ιστό της Πάτρας -όπως και το Ρωμαϊκό Στάδιο, το 2023- αποδίδεται μορφολογικά αποκατεστημένο, ανακτώντας την αρχική του μεγαλοπρέπεια, προστατευμένο, και καθολικώς επισκέψιμο, με διασφαλισμένη την προσβασιμότητα σε ΑμεΑ και εμποδιζόμενα άτομα.

Το Ρωμαϊκό Ωδείο ανακαλύφθηκε τυχαία το 1889, κατά τη διάρκεια εργασιών εκσκαφής, για την επιχωμάτωση του λιμανιού. Η αναστήλωση και η αναμαρμάρωσή του ολοκληρώθηκαν το 1961, οπότε ανέκτησε την αρχική του μορφή. Κατά την υλοποίηση του έργου από την Εφορία Αρχαιοτήτων Αχαΐας αποκαταστάθηκαν οι αστοχίες των επεμβάσεων των ετών 1960-61 και αναστηλώθηκαν πλήρως η σκηνή και τα παρασκήνια. Αποκαταστάθηκε και ο βόρειος τοίχος του προσκηνίου (pulpitum). Για τη διασφάλιση προσβασιμότητας ΑμεΑ κατασκευάστηκε ξύλινο δάπεδο στο προσκήνιο και ξύλινη ράμπα στη δυτική πάροδο.

Τοποθετήθηκε αναβατόριο, με πλατφόρμα, στη δυτική θύρα του δυτικού παρασκηνίου και παράλληλα, δημιουργήθηκαν δίγλωσσες ενημερωτικές πινακίδες (συμβατική και σε γραφή braille) και δίγλωσση έκδοση για το έργο. Επίσης, διενεργήθηκε ανασκαφική έρευνα στον περιβάλλοντα χώρο του μνημείου, φέρνοντας στο φως ψηφιδωτά δάπεδα, με γεωμετρικό διάκοσμο, αλλά και άγνωστα τεκμήρια ταφικής χρήσης του σκηνικού οικοδομήματος, κατά την πρωτοβυζαντινή περίοδο. Οι εργασίες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου του μνημείου ολοκληρώθηκαν με τη φωτιστική ανάδειξή του.

Η Λίνα Μενδώνη, στην ομιλία της , σημείωσε:

«Όταν πριν από δυόμισι χρόνια, είχαμε βρεθεί εδώ με τον Πρωθυπουργό, Κυριάκο Μητσοτάκη είχαμε συζητήσει για το πώς μπορεί το συγκεκριμένο μνημείο, ο συγκεκριμένος αρχαιολογικός χώρος, να ξαναγίνει η ιστορική καρδιά της πόλης των Πατρών. Χαίρομαι, ιδιαίτερα, σήμερα που το Υπουργείο Πολιτισμού αποδίδει στην πόλη, στους κατοίκους, στη γειτονιά, το συγκεκριμένο μνημείο. Το 2010, όπως συνέβαινε κάθε χρόνο, ερχόταν η αίτηση μέσω της Εφορείας Αρχαιοτήτων Αχαΐας, για να γίνουν πολιτιστικές εκδηλώσεις στον συγκεκριμένο μνημείο. Και πάντοτε, στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, του οποίου είχα την τιμή να προεδρεύω ως Γενική Γραμματέας του Υπουργείου Πολιτισμού την περίοδο 2010-2015, υπήρχε έντονος προβληματισμός: Πώς να δοθεί το Ωδείο για παραστάσεις, καθώς δεν πληρούνταν οι κανόνες ασφαλείας. Η περίοδος 2015-2019 ήταν περίοδος αγρανάπαυσης για το Υπουργείο Πολιτισμού. Δεν είναι και πολλά τα έργα τα οποία έχουμε να θυμηθούμε από την περίοδο εκείνη, ούτε πολλές οι πρωτοβουλίες. Το 2019 μας απασχόλησε πώς το συγκεκριμένο μνημείο και ο περιβάλλον αρχαιολογικός χώρος του μπορούν να αποκατασταθούν, ώστε να αποδοθεί και στην πόλη, αλλά και στην τέχνη, δεδομένου ότι σε αυτόν, θα φιλοξενοούνται, πάλι, παραστάσεις, με ασφάλεια και με πληρότητα. Το αποτέλεσμα είναι όμορφο και ωραίο, συγχρόνως. Είναι όμορφο γιατί ικανοποιεί την αισθητική μας. Είναι ωραίο γιατί ωρίμασε. Ωρίμασε μελετητικά και αποκαταστάθηκε. Πρόκειται για το μόνο αντίστοιχο οικοδόμημα στην ελληνική επικράτεια, με αποκατεστημένη και αναστηλωμένη τη σκηνή. Έχουμε και το αντίστοιχο Ρωμαϊκό Ωδείο στη Νικόπολη, μια άλλη *colonia augusta*, το οποίο αποκαταστάθηκε και λειτουργεί, και αυτό, ως χώρος εκδηλώσεων και παραστάσεων. Έχουμε και το Ωδείο του Ηρώδου του Αττικού, το οποίο θα κλείσει προκειμένου να αποκατασταθεί. Εδώ, στην Πάτρα έχετε το τρίτο, πολύ μεγάλο, αντίστοιχο μνημείο και την πρωτιά ότι είναι το πρώτο με σκηνικό οικοδόμημα και το πρώτο πλήρως αποκατεστημένο. Δεν αποδίδουμε σήμερα ένα μνημείο, το αναστηλωμένο και αποκατεστημένο Ωδείο. Αποδίδουμε έναν ολόκληρο αρχαιολογικό χώρο, πράγμα εξαιρετικά σημαντικό, μαζί με το συγκεκριμένο μνημείο.

Όλα αυτά δεν θα μπορούσαν να γίνουν, εάν δεν υπήρχε η εξαιρετικά καλή συνεργασία, την οποία έχουμε χρόνια τώρα, με την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, με τον Περιφερειάρχη, τον αγαπητό φίλο Νεκτάριο Φαρμάκη, και την προϊσταμένη της οικείας διαχειριστικής αρχής, Ιωάννα Φαναριώτη. Είναι οι στενοί μας συνεργάτες με τους οποίους, όχι απλώς συμπορευόμαστε -γιατί και αυτό είναι σημαντικό, αλλά δεν αρκεί- αλλά και μοιραζόμαστε τις αγωνίες μας, τις ανησυχίες μας, καθώς έχουμε κοινό στόχο την ανάδειξη του μοναδικού πολιτιστικού μας αποθέματος. Όταν υπάρχει αυτή η συνεργασία, κονδύλια τα οποία εξασφαλίζονται, δεν χάνονται. Διότι αν δεν υπάρχει η συμπόρευση, η σύμπνοια και η συνεργασία, τα

κονδύλια που εξασφαλίζει το Υπουργείο Πολιτισμού, για συγκεκριμένες δράσεις, χάνονται, επειδή δεν υπάρχει ανταπόκριση. Για το ΥΠΠΟ, για τις υπηρεσίες μας, για όλους εμάς, είναι πάντα μεγάλη χαρά, όταν αποδίδουμε ένα μνημείο, έναν αρχαιολογικό χώρο, και ακόμα μεγαλύτερη όταν το αποκατεστημένο πλέον μνημείο επανέρχεται στην αρχική του χρήση, οπότε σήμερα έχουμε έναν επιπλέον λόγο χαράς. Το Ρωμαϊκό Ωδείο που βρίσκεται στο ιστορικό κέντρο, μέσα στον αστικό ιστό της πόλης, καθιστά την αποκατάσταση και την απόδοσή του στους κατοίκους της Πάτρας, εξαιρετικά σημαντική. Θα ζητήσω από τους φορείς του ΥΠΠΟ, στον τομέα του Σύγχρονου Πολιτισμού, να ετοιμάσουν ένα πρόγραμμα για τα επόμενα τρία χρόνια, με συγκεκριμένες παραστάσεις, οι οποίες θα αρμόζουν στο Ρωμαϊκό Ωδείο της Πάτρας. Ας πω, ένα προοίμιο για τη γέννηση ενός Φεστιβάλ Ωδείου Πατρών.

Ευχαριστώ, ιδιαίτερα την Εφορεία Αρχαιοτήτων Αχαΐας. Ήταν ένα έργο το οποίο, υπό άλλες συνθήκες, θα έπρεπε να το έχει αναλάβει η οικεία Διεύθυνση Αναστήλωσης Αρχαίων Μνημείων, του Υπουργείου. Όμως, η Εφορεία ανέλαβε το συγκεκριμένο έργο με αυτεπιστασία. Το προσωπικό της, βάζοντας εμπειρία, καταθέτοντας γνώση, κυρίως απόθεμα ψυχής, το έφερε, άριστα, εις πέρας. Θέλω, προσωπικά, να ευχαριστήσω την Αννίτα Κουμούση για τη συνεχή δράση της, όλα αυτά τα χρόνια που προϊστάται της Εφορείας Αρχαιοτήτων Αχαΐας. Θέλω να την ευχαριστήσω επειδή, με επιστημονική γνώση, με σοβαρότητα, με απόλυτη συνείδηση του τι σημαίνει δημόσιος λειτουργός, όλα αυτά τα χρόνια προσέφερε στην πατρίδα μας. Προσέφερε στην Πάτρα, στην Αχαΐα, σε όλους εσάς».

Το Ρωμαϊκό Ωδείο της Πάτρας κατασκευάστηκε το πρώτο μισό του 2ου αι. μ.Χ. και έπαψε να χρησιμοποιείται στα τέλη του 3ου αι. μ.Χ., μετά από καταστροφική πυρκαγιά που συνδέεται, πιθανώς, με την επιδρομή των Ερούλων. Βρίσκεται σε υπερυψωμένη θέση στην Άνω Πόλη, δυτικά της αρχαίας ακρόπολης και του μεσαιωνικού κάστρου. Ο ψηλός εξωτερικός τοίχος της σκηνής αποτελούσε τη νότια πρόσοψη του ωδείου και διέθετε πέντε εισόδους προς τη σκηνή και δύο προς τα παρασκήνια. Το προσκήνιο ήταν προσιτό από δύο χτιστές πλευρικές σκάλες. Η ορχήστρα ήταν πλακόστρωτη και χωριζόταν με ημικυκλικό θωράκιο από το κοίλο, το οποίο ανοίγεται προς το νότο. Το δάπεδο της σκηνής ήταν ψηφιδωτό.

Αυτοψία στο συντριβάνι της πλατείας Γεωργίου Α΄

Η υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη πραγματοποίησε αυτοψία στο έργο συντήρησης του συντριβανιού -χαρακτηρισμένο νεώτερο μνημείο- της πλατείας Γεωργίου Α΄, το οποίο ανήκει στην αρμοδιότητα του Δήμου Πατρέων. Ωστόσο, το ΥΠΠΟ ανέλαβε την πρωτοβουλία να εκπονήσει τις μελέτες και να υλοποιήσει το

έργο, αποδίδοντας στους κατοίκους της Πάτρας, ένα ακόμη τοπόσημο που υφίστατο χρόνια εγκατάλειψη. Η μελέτη του εκπονήθηκε από τη Διεύθυνση Συντήρησης Αρχαίων και Νεωτέρων Μνημείων του ΥΠΠΟ και εγκρίθηκε τον περασμένο Φεβρουάριο. Το έργο έχει ήδη συμβασιοποιηθεί και βρίσκεται σε εξέλιξη με φορέα υλοποίησης την Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου και Νοτίου Ιονίου.

Η υπουργός Πολιτισμού Λίνα Μενδώνη δήλωσε: «Οι παρεμβάσεις του Υπουργείου Πολιτισμού στα ιστορικά κέντρα των πόλεων και στους αστικούς ιστούς είναι πολιτικές επιλογές μας, διότι αυτοί που αντιμετωπίζουν τα μεγαλύτερα προβλήματα εξαιτίας της ύπαρξης μνημείων, μέσα στις πόλεις, είναι οι κάτοικοι που βρίσκονται σε άμεση επαφή και οι οποίοι δικαιούνται να απολαύσουν αναδεδειγμένο το πολιτιστικό αγαθό το οποίο διαθέτει η πόλη τους. Με τον Υφυπουργό Πολιτισμού, Ιάσονα Φωτήλα σχεδιάσαμε ένα πρόγραμμα παρεμβάσεων μέσα στην πόλη, ξεκινώντας από τα συντριβάνια. Η πλατεία του Αγίου Γεωργίου και τα συντριβάνια είναι τοπόσημα για την πόλη των Πατρών. Η αλήθεια είναι ότι παρουσιάζουν μια χρόνια εγκατάλειψη. Δώσαμε τις κατευθύνσεις στην Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων, να αξιολογήσει την κατάσταση και να δρομολογήσει τις μελέτες για την υλοποίηση του έργου. Σήμερα, το έργο έχει ξεκινήσει. Πιστεύω ότι πολύ σύντομα, με την τεχνογνωσία και το ποιοτικό αποτέλεσμα που διακρίνει πάντοτε τα έργα των υπηρεσιών του ΥΠΠΟ, θα έχουμε ένα πολύ καλό αποτέλεσμα, πρωτίστως για τους Πατρινούς και για τους περιοίκους του».

Την υπουργό Πολιτισμού συνόδευσαν στην αυτοψία ο Υφυπουργός Πολιτισμού, Ιάσων Φωτήλας, η Γενική Γραμματέας Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς του ΥΠΠΟ, Ολυμπία Βικάτου, ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Δυτικής Ελλάδας, Γεώργιος Παπανδρέου και υπηρεσιακά στελέχη του ΥΠΠΟ.

Το Ρωμαϊκό Ωδείο, με τη φωτιστική ανάδειξή του:

Τα εγκαίνια του εμβληματικού μνημείου του Ρωμαϊκού Ωδείου, στην Πάτρα:

Οι εργασίες συντήρησης απο το Υπουργείο Πολιτισμού, στο συντριβάνι της πλατείας Αγίου Γεωργίου, εξελίσσονται:

Η Λίνα Μενδώνη κατά την αυτοψία της στο αυτοψία στο έργο συντήρησης του συντριβανιού της πλατείας Γεωργίου Α΄:

